

« zurück blättern vor »

SZUWAKS subst. m. sgl., ab 1792; auch *szuwax*, *szuwiks*. **1)** ‘schwarze Paste zum Reingen von Schuhen’ – ‘czarna pasta do butów’: (vor 1792) 1951 Kit.Opis 372 *Przedtem czerniono boty szuwaksem z sady i toju robionym*. ◦ 1825 KWar 392, Nowo *W Handlu podpisanej złożona została partja Wody Kolońskiej pierwszego gatunku, Szuwaxu Holenderskiego w blaszanych puszkach (...) oraz nasienie koniczyny najświeższej holenderskiej*. ◦ (1854) 1871 Korz.J.Wdow. 323, DOR *Nankinowe pluderki obfitowały w plamy, a wykrzywione buty na próżno zdawały się wolać o szewca, o szuwaks*. ◦ (1898) 1952 Żer.Szyf. 144, DOR *Przyszyw i obcasy Jędrak wyczyścił starannie szuwaksem własnego wyrobu, spreparowanym z odrobiny mleka i mialko utłuczonego węgla*. ◦ 1922 Lam S.Stroje 10, DOR *Jedyną pamiątką kupieckich stosunków z Anglią został... szuwaks, po raz pierwszy wówczas [w XVII w.] sprowadzony do Polski*. ◦ (1937) 1948 Mort. Spow. 41, DOR *[Nad strugą] czyściliśmy i buty, jako że przy czyszczeniu ich szuwaksem zawsze potrzebna była nam woda*. – SWIL, SW, DOR (przestarz.). **2)** ‘schwarze Bartwichse’ – ‘czernidło do wąsów’: [hapax] 1884 Gomul.Obraz 154, DOR *Kończył toaletę (...) Należały do niej najprzód przeróżne kosmetyki, jak: szuwaks do czernienia wąsów, wosk do nadawania im sztywności*. – nur DOR. ◦ **Var:** *szuwax* subst. m., [hapax] 1825 KWar 392, Nowo; *szuwaks* subst. m., (vor 1792) 1951 Kit.Opis 372 – SWIL, SW, DOR (przestarz.); *szuwiks* subst. m. – SW (gw.). ◦ **Etym:** nhd. *Schuhwachs* subst. n., ‘Wachsmischung zum Blankmachen von Schuhen’, GRI. ◦ **Konk:** *blyszcz* subst. m., zuerst geb. SW. ◦ **Der:** *szuwaksować* v. imp., ‘Schuhe eincremen’, 1834 PT XI 646-8, SJAM, zuerst geb. SW; *szuwaksowy* adj., vor 1915 SW, zuerst geb. SW. ♦ Das Fehlen von früheren Belegen erlaubt nicht, die Behauptung von Lam S. Strojce, DOR über das Aufkommen von Schuhwichse im 17. Jh. zu bestätigen, jedenfalls was die Bezeichnung betrifft. Inhalt 2 ist eine polnische, zunächst wohl scherzhafte Übertragung von Inhalt 1.

« zurück blättern vor »